

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҮЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОЛОГИЯ, ӘДЕБІЕТТАНУ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТИ
ШЕТЕЛ ФИЛОЛОГИЯСЫ ЖӘНЕ ЖАЛПЫ ТІЛ БІЛІМІ КАФЕДРАСЫ
(ҚАЗАҚСТАН)

АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІ
(ҚАЗАҚСТАН)

ШЫFYС ЕУРОПА БОЙЫНША ГИСЕН ОРТАЛЫҚ
(ГЕРМАНИЯ)

НИТРАДАҒЫ ФИЛОСОФ КОНСТАНТИН АТЫНДАҒЫ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОСОФИЯ ФАКУЛЬТЕТИ
АФЫШЫН ТІЛ ЖӘНЕ АМЕРИКАНИСТИКА КАФЕДРАСЫ
(СЛОВАКИЯ)

ҚАЗАҚ МЕНЕДЖМЕНТ, ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БОЛЖАУ ИНСТИТУТЫ
(АҚШ - ҚАЗАҚСТАН)

«Тіл және мәдениаралық қатынас» атты II Ҳалықаралық ғылыми-
теориялық конференциясының материалдар жинағы

ҚАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИИ, ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ
КАФЕДРА ИНОСТРАННОЙ ФИЛОЛОГИИ И ОБЩЕГО ЯЗЫКОЗНАНИЯ
(ҚАЗАХСТАН)

ҚАЗАХСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ
(ҚАЗАХСТАН)

ГИСЕНСКИЙ ЦЕНТР ПО ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ
(ГЕРМАНИЯ)

УНИВЕРСИТЕТ КОНСТАНТИНА ФИЛОСОФА В НИТРЕ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ
КАФЕДРА АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА И АМЕРИКАНИСТИКИ
(СЛОВАКИЯ)

ҚАЗАХСТАНСКИЙ ИНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТА, ЭКОНОМИКИ И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ
(США-ҚАЗАХСТАН)

Сборник материалов

II Международной научно-теоретической конференции
«Язык и межкультурная коммуникация»

KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY AFTER AL-FARABI
FACULTY OF PHILOLOGY, LITERATURE STUDIES & WORLD LANGUAGES
DEPARTMENT OF FOREIGN PHILOLOGY AND GENERAL LINGUISTICS
(KAZAKHSTAN)

KAZAKH UNIVERSITY OF INTERNATIONAL RELATIONS AND WORLD LANGUAGES AFTER ABYLAİ KHAN
(KAZAKHSTAN)

GIESSENER ZENTRUM OESTLICHES EUROPA
(GERMANY)

CONSTANTINE THE PHILOSOPHER UNIVERSITY IN NITRA
FACULTY OF ARTS, DEPARTMENT OF ENGLISH AND AMERICAN STUDIES
(SLOVAKIA)

KAZAKH INSTITUTE OF MANAGEMENT, ECONOMICS AND PROGNOSTICS
(USA-KAZAKHSTAN)

Collected articles of II International
Scientific-Theoretical Conference
«Language and intercultural communication»

26-27

Сәуір – Апрель – April

Алматы

Қазақ университеті, 2013

Нұркеева С.С.	
Мәдениетаралық құзыреттілікті қалыптастырудың аудармаса үйретудің кейір тәсілдері.....	172
Охлопкова Я.	
Межкультурный компонент двуязычия студентов-якутов при изучении китайского языка.....	174
Рахметова В.Ж.	
Восприятие иноязычной речи в процессе общения.....	175
Судейманова С.С.	
Изучение иностранных языков – практика межкультурной коммуникации.....	177
Таубаев Ж.	
The differences between intercourse and communication.....	180
Таусогарова А.К.	
Даулы мәтіндердегі дерек туралы тұжырымды, пікірді және болжам мейі багалауыштық сойленістерді анықтау.....	181
Утанова А.К.	
Көркем мәтінде кездесетін қайталамалардың стильдік қызметі.....	184
Утепова Б.Т., Адамбекова Л.С.	
Одагай сөздердің түрлері.....	187
Утеулиева А.А.	
Қазақ және ағылшын тілдеріндегі метафора-зооморфизмдер негізінде пайды болған стереотиптік образдардың ұлттық-мәдени сипаты.....	189
Фёдоров В.В.	
Отражение прецизионной информации в языке китайской англоязычной газетной публицистики....	191
Хохлова И.Н.	
Языковая политика государств в поликультурном мире.....	193
Чигринец А.	
Межкультурно-коммуникативное взаимодействие французской, английской и русской антиутопий: динамика сюжетов (на материале романов «Глобалия» Жана-Кристофа Руфина, «1984» Джорджа Оруэлла и «Мы» Евгения Замятиня).....	195
Шаймердинова Н.Г., Тажибаева С.Ж.	
Взаимодействие языка и мышления в межкультурной коммуникации.....	197
Яковенко Е.Н.	
Семиозис культуры и понятие текста.....	199

СЕКЦИЯ 3 НАЦИОНАЛЬНЫЕ И КУЛЬТУРНЫЕ СТЕРЕОТИПЫ

Ihina Z.	
Colours of femme fatale.....	202
Miššíková Gabriela	
Social contexts in narrative structures: a pragmatic study of coherence.....	204
Ақжалов Б.Т., Кудайбергенова Ж.М., Рахымжанова С.А., Белеуханова К.М., Исқакбаева Ш.О.	
Стереотипы национальной культуры в межкультурном общении.....	206
Акимова Е.Г.	
О фразеологии писателя: «красные» фразеологизмы Александра Проханова.....	208
Амандақова С.Х., Айдарбекова А.С.	
Термины, характеризующие рельеф местности, в составе фитотопонимии южного Казахстана.....	211
Аникин М.А	
Сtereотипы русского авангарда и европейское изобразительное искусство XX века.....	212
Базарбаева А.С.	
Автостереотипы русских в паремиологическом фонде русского языка.....	214
Буянова Л.Ю.	
Родной язык как ментальный транслятор культуры и национальных стереотипов.....	217
Дәлелбекқызы А., Кенжеқанова Қ.	
Іліяс Есенберлиннің «Алтын Орда» роман-трилогиясының коркемдік ерекшелігі.....	219
Джарасова Т.Т.	
Культурно-национальные стереотипы в номинации псевдонимов.....	221

(национальных) единиц для каждой пары сопоставляемых культур будут различными... Поэтому неудивительно, что приходится расходовать время и энергию на усвоение не только плана выражения некоторого языкового явления, но и плана содержания, т.е. надо вырабатывать в сознании обучающихся понятия о новых предметах и явлениях, не находящих аналогии ни в их родной культуре, ни в их родном языке. Следовательно, речь идет о включении элементов страноведения в преподавание языка, но это включение качественно иного рода по сравнению с общим страноведением. Так как мы говорим о соединении в учебном процессе языка и сведений из сферы национальной культуры, такой вид преподавательской работы предлагается назвать лингвострановедческим преподаванием» [2: 30].

Мир изучаемого языка неразрывно связан с преподаванием иностранных языков, сосредоточен на изучении совокупности в иноязыковых фактов, то есть тех социокультурных структур и единиц, которые лежат в основе языковых структур и единиц. Иными словами, в основе «мире изучаемого языка» лежит следование социокультурной картины мира, нашедшей свое отражение в языковой картине мира. Картина мира, окружающего носителей языка, не просто отражается в языке, она и формирует язык и его носителя, и определяет особенности речеупотребления.

Вот почему без знания мира изучаемого языка невозможно изучать язык как средство общения. Его можно изучать как копилку, способ хранения и передачи культуры, то есть как мертвый язык. Живой язык живет в мире его носителей, и изучение его без знания этого мира (без того, что в разных научных школах называется по-разному: фоновыми знаниями, вертикальным контекстом и др.) превращает живой язык в мертвый, то есть лишает учащегося возможности пользоваться этим языком как средством общения. Именно этим, по-видимому, объясняются все неудачи с искусственными языками. Даже наиболее известный из них – эсперанто – не получает распространения и обречен на умирание в первую очередь потому, что за ним нет живительной почвы – культуры носителя. Изучение мира носителей языка направлено на то, чтобы помочь понять особенности речеупотребления, дополнительные смысловые нагрузки, политические, культурные, исторические и тому подобные коннотации единиц языка и речи. Особое внимание уделяется реалиям, поскольку глубокое знание реалий необходимо для правильного понимания явлений и фактов, относящихся к повседневной действительности народов, говорящих на данном языке.

В основе любой коммуникации, то есть в основе речевого общения как такового, лежит «обоюдный код» (shared code), обоюдное знание реалий, знание предмета коммуникации между участниками общения: говорящим/пишущим и слушающим/читающим.

Итак, в языковых явлениях отражаются факты общественной жизни данного говорящего коллектива. Задачи обучения иностранному языку как средству общения неразрывно сливаются с задачами изучения общественной и культурной жизни стран и народов, говорящих на этом языке.

1. Г. А. Антипов, О. А. Донских, И. Ю. Марковина, Ю. А. Сорокин. Текст как явление культуры., Новосибирск, 1989, с 197.

2. Е. М. Верещагин. В. Г. Костомаров. Язык и культура. М., 1990, - 247 с.

3. Э. Сепир. Коммуникация // Избранные труды по языкоизнанию и культурологии, М.: Наука, 1993, с. 211.

4. Тер-Минасова С. Язык и межкультурная коммуникация (Учебное пособие) М.: Слово/Slovo, 2000, с.624

THE DIFFERENCES BETWEEN INTERCOURSE AND COMMUNICATION

Taubayev Zh.

Kazakhstan, Almaty, al-Farabi Kazakh National University
zharaxiansheng@mail.ru

Keywords: communication, intercourse, addressee, subject, object

Many prominent philosophers and psychologists such as E.D. Zharkov, H. Limets, V.S. Sakovnin, V.E. Semenov, A.K. Uledov, A.V. Sokolov et al. consider semantical differences between two notions: intercourse course and communication. Most of scientists are adherent of Intercourse that it has wide meaning, it is subject to subject way of conveying and receiving information [1; 9]. V.N. Panferov points out intercourse has four aspects: cohesion, interaction, cognition, interrelation and four approaches in order to study intercourse: communicative, informational, gnomic (cognitive) and regulative. According to his opinion intercourse is a complicated and many-sided process. This process can not only as interaction (attitudes of people to each other, mutual understanding, anxiety) of people, but also as informational process (to inform other people with information) [1: 12].

Sokolov A.V. on the contrary, considers communication as a wider notion than intercourse. His position is that intercourse is one form of communication and mentions 3 types of communication: subject to subject, (between people), subject to object (people with technics) and object to subject (between technics or apparatus and people) [2: 296].

There are a number of sciences, namely psychology and sociology which investigate communication and intercourse. Psychology considers intercourse as psychological process of interaction of two or more people. They want to clarify, change the content of conversation. Sociology gives at least 3 interpretations of the communication: a) means of information b) transmission of information c) effects of information. The first one deals with problems of differentiation and systematisation of communicative means. The second is connected with problems of Intercultural Communication. The third with problems of mass communication.

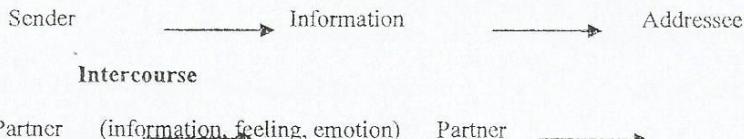
M.S. Kagan mentions that communication and intercourse are different at least in two relations:

The first difference is that intercourse has practical, material and spiritual character whereas communication deals with informational process – transmission of messages. Thus we can easily understand that one of the main point of intercourse is empathy.

The second difference is that in intercourse we speak about subject to subject relations (for instance, one person can make intercourse and manage other people). Unlike intercourse, communication is an informational link of subject with other objects (for instance, people, animals, technics, machines, et al.) [3: 3].

Therefore it means that communication basically has subject to object relation. It expresses that a subject transmits information and addressee should just receive it, understand thus correctly decode. In the light of these facts, we made schemes in order to compare communication and intercourse.

Communication

Thus, according to this scheme we understand that in intercourse there are no notions as sender and addressee, it shows a dialogue, presence of two or more partners and endeavour towards mutual understanding.

The real example for intercourse is face to face conversation, debate, polemics et al. A partner can see his partners and express or listen to people's opinions, expressions, feelings (joy, sadness), emotions. Thereby, it is a wide type of transmission of information.

Another example but for communication can be social networks such as Facebook, Twitter, Vkontakte and others. A person can create his name, gender, and appearance. That person may communicate with lots of people, virtual friends but if he is not willing to communicate or chat with other friends, if it is uninteresting for him, at any time he may stop communicating or chatting with friends, particular people. Because of a number of factors: firstly, it might not be a subject (person), secondly, it might be a person who is not really expected person.

Another not less important example is that communication or transmission of information via or by means of television, radio, post, newspapers, journals and other types of Mass Media. Hence, a person decode or understand the main information, gist of events, but there are no feelings, emotions and you can't fully express your condemns according to certain situations.

On the base above-mentioned consideration, **Intercourse** is a socially conditioned exchange process of ideas and feelings between people in different fields or spheres of their cognitive, creative activities with the help of verbal means of communication. **Communication** is a socially conditioned process of transmitting and perception of information with the help of different communicative means. We realize that intercourse expresses a certain dialogue, orientation on another, not just «dry» transmission of information, it is ideas and feelings of a particular person. Thereby, intercourse can be considered as a way of exchanging information and also expressing feelings, emotions, perceptions of people.

1. Afanasiyeva S.A. Synopsis Communication and Intercourse, Psychology 2002 St.Petersburg.
2. Sokolov A.V. General theory of social communication. – 2002. – p. 461.
3. Saniyazova N.G. Communication and intercourse in an informational epoch. 5p., – Bulletin 2006.

ДАУЛЫ МӘТИНДЕРДЕТІ ДЕРЕК ТУРАЛЫ ТҰЖЫРЫМДЫ, ПІКІРДІ ЖӘНЕ БОЛЖАМА МЕН БАГАЛАУЫШТАҚ СӨЙЛЕҢІСТЕРДІ АНЫҚТАУ

Тасмагарова А.К.

Қазақстан, Алматы, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

Тірек сөздер: конфликтогенді мәтін, деректі тұжырымдар, жағымсыз мәліметтер, тұра багалалауыштық сөйленістер, жанама бағалалауыштық сөйленістер

БАҚ арқылы көшілікке таратылған ақпарат негізінде жазылған талапкер отінішине байланысты қарастырылатын конфликтогенді мәтіндерге жүргізілетін лингвистикалық талдаудың озіндік ерекшеліктерінің бірі – мәтіннен талапкер тұлға туралы жағымсыз мәліметтерді тауып, және олардың ішінен шындыққа сәйкестігін тексеруге болатындаid деректі тұжырымдарды пікірден, болжамаң, бағалалауыштық сөйленістерден ажырату. Ал шындыққа сәйкестігі тексерілтін деректі ақпарат тек тұжырым формасында ғана емес, сонымен катар риторикалық сұраулы сөйлем формасында да беріліп, тіпті мәтіннің тұтас мазмұнынан да анықталып жатады. Өйткені конфликтогенді мәтіндер де біртұтас дискурсивтік-коммуникативтік құрылым ретінде автордың субъективтік пікірін, көзқарасын, ииетін, тұра және жанама сойлеу дагдыларын, жалпы мәтінді тұзу ерекшеліктерін қамтиды.

Бұғандың күні талапкер және жауапкер тұлғалардың катысында ақпараттық дауға айналып, заңгерлік және лингвистикалық сала тоғызында зерттеу нысанында қарастырылған конфликтогенді мәтіндер көнтеп саналады. Солардың бірі – А. Сәндібаевтың «Жұлдыздар күпиясы» журналында (№10 – 11, 2011 жыл) жарияланған «Өтргіс Амангүлдің айлакерлігі» атты мақаласы.